

10 — Pupak

Ja nisam čovek. To je sve što znam. Čovek, to je nešto različito od mene, sve ono što ja nisam, sve ono što ne shvatam. Nisam sreo nijednog od njih, ali službenik sam ljudske vrste. Poznato mi je samo jedno: Zemlja je daleka planeta kojoj se bliži kraj, a ja se moram potruditi da to ne bude i kraj čovečanstva. Ma o kakvom trudu se radilo. Ma šta to čovečanstvo bilo.

HAL mi je govorio da nema potrebe za upoznavanjem svojih gospodara. Nikada ih nisam video i neću ih ni videti, moj androidski život biće prekinut pre dolaska njihove prve kolonije. HAL me teši mogućnošću da ću ugledati njihovo svetlo pre svog kraja, ali to svetlo će tek godinu dana kasnije postati brod blizu topionice u čijem grotlu ću nestati. Moj grob progutaće i jedinu ljudsku stvar koju posedujem, zlatni lanac sa medaljonom u kojem se nalazi slika jedne osobe.

Liči na mene, ali HAL kaže da je stvar obrnuta, da ja ličim na nju. Ima blaže crte lica, isturene grudi, nešto za šta je HAL rekao da se zovu kovrdže, i čudan pogled, kojeg on naziva živim. To je moj tvorac, sad već mrtav čovek sa živim očima na slici. On nije mogao, kao ni

bilo koji drugi astronaut, da nakon višedecenijskog putovanja izvrši potrebne kontrole terena, prilagodi čitavu planetu ljudskim potrebama i obezbedi smeštaj za prvu koloniju. Zato sam ja tu. Iako ne posedujem znanja o geologiji, transformaciji atmosfere i stambenim pitanjima.

HAL tvrdi da i ne moram znati ništa. Moj zadatak nije tehničke prirode, meni časovi nauke nisu potrebni. Moj posao jeste da stisnem jedno dugme kada je to potrebno. Ukoliko zakaže sva ostala tehnologija, ja sam taj koji pritiska dugme. Ne znam koja mu je svrha. Ja, android, vršim nepoznatu funkciju za čovečanstvo. U periodu između stiskanja dugmeta mogu da činim šta hoću. HAL smatra da je važno da mu do tančina kažem šta sam radio svakog dana. Svaki put u 22 časa on gasi moja strujna kola nakon razgovora o mom stanju. Ponovo me pali ujutru.

HAL mi je objasnio da je jutro početak ljudskog dana, kada izvesna zvezda zvana Sunce osvetli život na Zemlji. Malo je smešno jutrom nazivati vreme mog ponovnog uključivanja, ali navikao sam se. Ono što zovu mrak jedina je boja prirode koju sam znao. HAL kaže da ću videti više kad se približimo odredištu. To može biti i ranije nego što mislim, jer jedna zvezda već jasno sija, i svakim danom je sve bleštavija.

Ono što je HAL nazvao našim novim domom posmatrao sam danima. Od prvog puta kad sam ga ugledao bivao je sve veći, sve okrugliji i šareniji, hladne boje su se smenjivale, zapljuskivale crvene i smeđe mrlje, poprimajući fantastične oblike na krugu koji se širio. Ponekad bi mi se učinio i lik iz medaljona. Neverovatne promene dešavale su se dok bih bio odustan radi stiskanja dugmeta. Nakon povratka, ono što je bilo plavo polako je tamnilo i nestajalo u mraku izvan kruga, crveno je postajalo žuto na putu prečnika ka središtu, koje moj vid nije mogao registrovati. Patim od slepila kamere, kao i ostale naprave.

Približavanje koloniji pogoršavalo je stanje moje opreme, a HAL je to pripisivao magnetnim poljima i privikavanjem na dnevno svetlo. Bol u predelu glave smenjivao se sa suludim lupanjem u grudima, a otkazivanje strujnih kola činilo je da često proradim izvaljen na najbližu ravnu površinu broda, u položaju u kakvom sam dočekan nakon slobodnog pada. HAL je to pažljivo pratio, podmazivao riskantne delove pokušavajući da ublaži atmosferske efekte.

Kaže da je samo čudo odlučilo da ponovo otvorim oči na mekanoj postelji u nepoznatom okruženju. Zaključio sam da sam prespavao silazak. Čuo sam samo delić HALovog razgovora sa gospodarima, kada je naglasio da je stanje subjekta već načeto i da je

čitava ekspedicija dovedena u pitanje. Kada sam ga pitao da li to znači da je planeta nenaseljiva, rekao je da je i dalje optimista. Mene je pustio da šetam po vrtu, dugme je postalo najmanje važno.

Najviše sam voleo da plivam u obližnjem jezeretu ili mirišem travu, pokušavajući da iščupam elektrone titanijuma iz nozdrva. Posmatrao sam mrave i njihov savršeni poredak. Nisam mogao da skrenem pogled sa bogomoljki koje su proždirale trupove jedna drugoj, formirajući krug koji je polako nestajao na moje oči, ostavljajući samo dve glave koje su još žvakale sopstveni plen.

Jednom je pred mene izašlo duguljasto biće bez nogu, neobjašnjivo uzdižući svoje cevkasto telo, podižući dva suva, mrtva oka, moja oka, u ravni sa mnom. Nisam razumeo glasove koje je proizvodilo, ali sam ostao prikovanog pogleda na sopstvene oči u glavi ovog stvorenja. Ono se još više podiglo i iznad mene njuškom udarilo u granu drveta sa kojeg je pala okrugla, meni nepoznata stvar.

Zagrizavši crvenu loptu povratio se mrak, naglašavajući novonastali prizor koji je sve promenio. Jedan beli vuk nasrtao je na drugog, ali ovaj put nije bilo nikakavog proždiranja, ničeg smrtonosnog, ono što se dešavalo odavalo je neobjašnjiv pristanak na ovu

aktivnost od obe strane. Beli vukovi bili su samo početak, ostale živuljke nalazio sam sa isprepletanim udovima kako se valjaju uz još čudnije uzdahe. Neke od njih kasnije sam nalazio kako se teturaju sa nabreklih stomacima, uz sjaj očnjaka režući na svakog ko im se približi.

I sam sam počeo da urlam, da ričem, sa podignutom cevi trčao sam od jedne do druge strane vrta, prodirao u mekanu zemlju, trpeo zadovoljstvo. Nisam bio čovek, ali svojski sam se potrudio da postanem životinja. Više se nisam gasio, ne zato što nisam hteo, već zato što su moji off-periodi poprimali oblike misterioznih svetova. HAL je ponavljao da je eksperiment propao, da je mrak prerastao u nesanicu, a ona u halucinacije, i gospodarima je predlagao krajnje rešenje.

Nakon toga ga dugo nisam čuo. Dani su postajali hladniji, a sunčana zvezda je silazila niz nebeski svod sve kraćim putem. Voda je počela da pada sa visina, danima čistila izlučevine zveri, spirala sećanje, čekala, kao i ja... Čuo sam kako nečije bose noge gaze vlati mokre trave. Okrenuvši se, susreo sam se sa licem iz medaljona. Biće mi je pružilo ruku.

„Ja sam Adam”, rekoh.